

Sygn. akt VIII U 2598/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia (del.) Magdalena Kimel
Protokolant	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 r. w Gliwicach

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 sierpnia 2018 r. **nr** (...) - (...)

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 2598/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 sierpnia 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu Z. K. prawa do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy od 250%. Wskazano, że za lata 1971, 1974-1979 przyjęto minimalne wynagrodzenie za pracę.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Wniósł odwołanie, w którym twierdził, że istnieją podstawy do przeliczenia otrzymywanej przez niego emerytury. Wskazał, że nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w minionych latach przepisów pozwalających na nieprzechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych zarobków i wynikających z tego składek na ubezpieczenie społeczne. Domagał się również dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność uzyskiwanych przez niego zarobków za okres nieudokumentowany.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Zaznaczył, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł jedynie 181,47%.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. K. urodził się w dniu (...) W dniu (...)r zawarł związek małżeński.

Ubezpieczony był zatrudniony m.in.:

- a) od 6 listopada 1965 r. do 13 kwietnia 1968 r. w KWK (...) w K., jako robotnik dołowy pod ziemią
- b) od 29 października 1968 r. do 1 lutego 1969 r. w (...) Fabryce (...) w N., jako pomocnik spawacza,
- c) od 13 marca 1969 r. do 3 sierpnia 1972 r. w KWK (...) w K.
- d) od 29 września 1972 r. do 20 lutego 1973 r. w KWK (...) w K., jako młodszy cieśla pod ziemią,
- e) od 7 września 1973 r. do 11 lipca 1992 r. w KWK (...) w K., kolejno jako młodszy cieśla pod ziemią (od 7 września 1973 r. do 31 grudnia 1979 r.) oraz cieśla pod ziemią (od 1 stycznia 1980 r. do 11 lipca 1992 r.).

Ubezpieczony był członkiem drużyny ratowniczej:

- a) od 28 września 1972 r. do 27 września 1973 r. przy KWK (...) w K.;
- b) od 16 maja 1970 r. do 21 sierpnia 1972 r., od 5 października 1973 r. do 21 sierpnia 1972 r., od 9 sierpnia 1977 r. co najmniej do 24 kwietnia 1992 r. (data wystawienia zaświadczenia dotyczącego okresów kiedy ubezpieczony był członkiem drużyny ratowniczej) przy KWK (...) w K.; przy czym w okresach od 31 sierpnia 1981 r. do 9 czerwca 1981 r., od 10 czerwca 1982 r. do 2 lipca 1982 r., od 28 lutego 1983 r. do 11 marca 1983 r., od 2 lipca 1984 r. do 6 lipca 1984 r. i od 12 września 1990 r. do 7 października 1990 r. był zawieszony.

W dniu 25 lipca 1992 r. organ rentowy wydał decyzję, w której przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 4 lipca 1992 r., tj. od dnia zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek ustalono w oparciu o okres od stycznia 1986 r. do grudnia 1988 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 309,54% i został ograniczony do 250%.

Po przyznaniu prawa do emerytury ubezpieczony pracował m.in.:

- a) od 1 czerwca 1993 r. do 15 maja 1994 r. w FOOD-EX, jako pracownik fizyczny,
- b) od 1 kwietnia 1995 r. do 26 lutego 1999 r., od 17 maja 1999 r. do 31 sierpnia 1999r., od 1 września 1999 r. do 30 września 1999 r. w (...) s.c.,
- c) od 1 października 1999 r. do 30 listopada 1999 r. w (...) A s.c.

Wynagrodzenie ubezpieczonego za okres od 1980 r. 1992 r. wynika z druków rp7.

W okresach od 1969 r. do 1972 r. i od 1973 r. do 1979 r., a więc w trakcie zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) w K., ubezpieczony pracował w systemie trzyzmianowym. Za pracę na II i III zmianie otrzymywał specjalny dodatek. Dodatkowo pracował średnio przez trzy niedziele w miesiącu oraz otrzymywał dodatek szkodliwy, bowiem pracował w zapyleniu.

W dniu 17 sierpnia 2018 r. ubezpieczony wniósł o ponowne ustalenie wysokości emerytury. Załączył rp7 za okres od 1980 r. do 1992 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 sierpnia 2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalnej, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250% i wyniósł zaledwie 181,47%. Jednocześnie organ rentowy przyjął, że w roku 1971 r. oraz w okresie od 1974 r. do 1979 r. ubezpieczony osiągał minimalne wynagrodzenie za pracę, bowiem ubezpieczony nie przedłożył dokumentacji płacowej za ten okres.

W trakcie postępowania, Sąd dopuścił dowód z opinii sądowej sporządzonej przez biegłego Z. T., któremu zlecił odtworzenia wynagrodzenia odwołującego za okresy nieudokumentowane z okresu zatrudnienia w KWK (...) w oparciu o akta osobowe i przepisy branżowe, przy założeniu że odwołujący w spornym okresie pracował w systemie 3 zmianowym, a za prace na II i III zmianie przysługiwał mu dodatek wynikający z przepisów branżowych, a także fakt, że średnio w spornym okresie pracował on przez 3 niedziele w ciągu miesiąca oraz to, iż był członkiem drużyny ratowniczej w okresach wskazanych w zaświadczeniu z dnia 24 kwietnia 1992 r. Sąd zobowiązał nadto biegłego do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o art. 110a ustawy emerytalnej w najkorzystniejszym wariantcie.

Okres, za który biegły odtworzyć wynagrodzenie ubezpieczonego obejmował lata od 1969r. do 1979 r.

W opinii sądowej uwzględniono tylko te składniki wynagrodzenia, co do których nie ma wątpliwości, że ubezpieczony je otrzymywał. Zgodnie z tym w odtwarzanym okresie ubezpieczony otrzymywał następujące składniki wynagrodzenia:

a) wynagrodzenie zasadnicze (podstawowe) - stanowiło ono sumę miesięcznej stawki wynagrodzenia zasadniczego i normalnego wynagrodzenia za przepracowane niedziele. Szczegółowy opis stawek w poszczególnych okresach tak jak w tabeli poniżej

b) dodatek za pracę w niedziele - zgodnie ze zleceniem Sądu, że odwołujący pracował przynajmniej 3 niedziele w każdym miesiącu na podstawie:

- do 31 grudnia 1974r.-zgodnie z art. 17 Zbiorowego Układu Pracy obowiązującego od 1 kwietnia 1957r. przysługiwał dodatek w wysokości 100% oprócz normalnego wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w niedziele,

- od 1 stycznia 1975 r. - dodatek w wysokości 100% oprócz normalnego wynagrodzenia za ilość przepracowanych w danym miesiącu niedziel na podstawie art. 8 Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z dnia 1 stycznia 1975 roku.

c) dodatek za pracę poza pierwszą zmianą (II zmiana) dodatek obowiązywał:

- od 1 października 1974r. 10% - na podstawie par. 4 ust. 2 uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z 27 września 1974 r.,
- od 1 stycznia 1975r. 10% - na podstawie par. 31 załącznika nr 1 UZP dla PW z dnia 1 stycznia 1975 r.

d) dodatek za pracę w porze nocnej (tzw. III zmiana -nocna) przyjmując, że odwołujący pracował na tej zmianie 1/3 dniówek w każdym miesiącu:

- do czerwca 1972 r. w wysokości 10% - na podstawie art. 15 Zbiorowego Układu Pracy obowiązującego od 1 kwietnia 1957 roku

- od 1 lipca 1972 r. do 30 września 1974r. w wysokości 20% na podstawie art. 15 Zbiorowego Układu Pracy z 1 kwietnia 1957 roku w brzmieniu nadanym protokołami dodatkowymi wydanymi do dnia 30 czerwca 1972 r.,

- od 1 października 1974 r. w wysokości 30% - na podstawie § 4 ust. 1 uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z 27 września 1974 r. a od 1 stycznia 1975 r. na podstawie § 10 załącznika nr 2 Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z dnia 1 stycznia 1975 r.

e) dodatek szkodliwy liczony za ilość dniówek pracy w wymiarze półtorakrotnym wg załącznika do karty ewidencyjnej pracownika:

f) do 30 czerwca 1972r. w wysokości 9,00 zł/dniówkę - protokół dodatkowy nr 265/PW z dnia 5 grudnia 1968r. - (prace które wg przepisów należy wykonywać w masce przeciwpyłowej)

g) od 1 lipca 1972r. w wysokości 11,00 zł/dniówkę - Zbiorowy Układu Pracy z 15.04.1957r. w brzmieniu nadanym protokołami dodatkowymi do dnia 30.06.1972r. - (prace które wg przepisów należy wykonywać w masce przeciwpyłowej)

h) specjalne wynagrodzenie z tytułu Karty Górnika - Szczegóły dotyczące stawek oraz podstawy naliczenia tych stawek biegły opisuje w tabeli poniżej,

i) deputat węglowy za cały okres zatrudnienia zgodnie ze stawkami obowiązującymi w danym okresie. Biegły w wyliczanych wynagrodzeniach ujął wartość deputatu węglowego w ilości 2 tony/rok a od kwietnia 1974 r. 8 ton/rok (data zawarcia związku małżeńskiego 23 marca.1974r.) zgodnie z art. 21 Zbiorowego Układu Pracy dla pracowników fizycznych i umysłowych zatrudnionych w zakładach pracy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki obowiązujący od 1 kwietnia 1957 roku oraz z załącznikiem nr 41 do Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego obowiązującego od 1 stycznia 1975 roku.

W opinii pominięto te składniki wynagrodzenia, co do których nie ma pewności, że ubezpieczony je otrzymywał, a nawet jeżeli by je otrzymywał, to w jakiej wysokości. Dotyczy to zwłaszcza premii uznaniowych, dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych. Brak jest również kart ewidencyjnych ratownika, które wskazywałyby, w których dniach ubezpieczony uczestniczył, pełnił dyżury, czy też brał udział w akcjach ratowniczych. Stąd też w obliczeniach nie uwzględniono faktu, że ubezpieczony otrzymywał dodatek za bycie członkiem drużyny ratowniczej. Z kolei inne składniki były wolne od składek na cele emerytalne i nie stanowiły podstawy do ich naliczenia.

Okresy zaszeregowania wg kartoteki personalnej znajdującej się w aktach osobowych oraz dodatki przysługujące wg przepisów branżowych w górnictwie w stosunku do ubezpieczonego kształtują się w następujący sposób:

Okres	Kat. zasz.	Stawka płacy zasadniczej w złotych (dniówka)	Karta Górnika	Deputat węglowy	Dodatek z pracą poza I zmianą	Dodatek z pracą na III zmianie - praca nocna	Dodatek za pracę w niedziele	
od	do							
1969-03-13	1969-05-01	kat. III	80,00 zł	KG przysługiwała po kwartale pracy na dole kopalni - biorąc pod	Ilość 2 tony/rok a od kwietnia 1974r. 8 ton/rok	za te okresy dodatek ten nie przysługiwał	Do czerwca 1972r. 10% - na podstawie art. 15 Zbiorowego Układu Pracy	do 31.12.1974r. dodatek w wysokości 100% - zgodnie z art.

				uwagę par. 14 załącznika nr 1 do ZUP z 1957 roku.	(data zawarcia związku małżeńskiego 23.03.1974r.) Cena za 1 tonę węgla od 1964 do 1970 roku- 500zł a od 1971 roku - 550zł	obowiązującego od 1.04.1957 roku Od lipca 1972r. 20% - na podstawie art. 15 Zbiorowego Układu Pracy z 1.04.1957 roku w brzmieniu nadany protokolarni dodatkowymi wydanymi do dnia 30.06.1972 roku Od 01.10.1974r. 30% - na podstawie na podstawie § 4 ust. 1 uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z 27.09.1974r. a od 01.01.1975r. na podstawie § 30 załącznika nr 1 UZP dla PW z dnia 1 stycznia 1975 roku Biegła do wyliczeń przyjmuje, że 1/3	17 Zbiorowego Układu Pracy z 01.04.1957r. dodatek w wysokości 100%. -od 01.01.1975r. - dodatek w wysokości 100% oprócz normalnego wynagrodzenia za ilość przepracowanych w danym miesiącu niedziel na podstawie art. 8 Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z dnia 1 stycznia 1975 roku
--	--	--	--	--	--	--	--

							dniówek odwołujący pracował na III - nocnej zmianie.
1969-05-02	1972-08-03	IV kat.	94,00 zł	Od czerwca 3,20 zł/dniówkę - okres pracy do 2 lat, praca poza przodkami - ustalone na podstawie tabeli nr 2 stawek specjalnego wynagrodzenia z "Karty Górnika" załącznik nr 10 do protokołu dodatkowego nr 265/PW z dnia 5 grudnia 1968r. Od marca 1971 6.40 zł/dniówkę - okres pracy ponad 2 lata. IV kat. zasz. praca poza przodkami.			
1973-09-07	1974-12-31	IV kat.	94,00 zł	Od grudnia	dodatek za pracę		

1973r. 6.40 zł/ dniówkę - okres pracy do 2 lat praca w przodkach - ustalone na podstawie tabeli nr 2 stawek specjalnego wynagrodzenia	na II zmianie obowiązywał od 01.10.1974r. 10%- na podstawie par. 4 ust. 2 uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z 27.09.1974r.,
z "Karty Górnika" załącznik nr 10 do protokołu dodatkowego nr 265/ PW z dnia 5 grudnia 1968r. Od lutego 1974r. - 10,20 zł/ dniówkę. okres pracy do 2 lat, IV kat. zasz. - na podstawie tabeli stawek załącznik nr 8 do protokołu dodatkowego nr 342/ PW z dnia 24.01.1974r. Od października 1974r. - 10.20 zł/ dniówkę	01.01.1975r. na podstawie par. 31 załącznika nr 1 UZP dla PW z dnia 1 stycznia 1975 roku. Biegła do wyliczeń przyjmuje, że 1/3 dniówek odwołujący pracowni na 11 zmianie.

				<p>naliczane w podwójnej wysokości miesięcznie na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 230/74 z dnia 27.09.1974r.</p>	
1975-01-01	1979-12-31	IV kat.	124,00 zł	<p>Od 01.01.1975r. - 10,20 zł/dniówkę - okres pracy do 2 lat, podwyższone o 100% zgodnie par. 25 załącznika nr 1 do Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego z 01.01.1975r.</p> <p>Od września 1975r. 15,30 zł/dniówkę podwyższone o 100%-okres pracy ponad 2-5 lat.</p> <p>Od września 1978r.</p>	

				20,40 zł/ dniówkę podwyższone o 100% - okres pracy ponad 5-10 lat	
--	--	--	--	--	--

Stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %) za okres od 1969 r. do 1992 r. kształtuje się następująco:

Lp.	za rok kalendarzowy	zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)	kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego za rok kalendarzowy (w zł)	stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)
1	1969	30 237,87	26 088,00	115,91
2	1970	38 992,33	26 820,00	145,39
3	1971	39 630,87	28 296,00	140,06
4	1972	30 409,80	30 108,00	101,00
5	1973	17 467,28	33 576,00	52,02
6	1974	48 734,04	38 220,00	127,51
7	1975	67 930,07	46 956,00	144,67
8	1976	70 708,73	51 372,00	137,64
9	1977	71 348,74	55 152,00	129,37
10	1978	71 734,20	58 644,00	122,32
11	1979	73 674,00	63 924,00	115,25

12	1980	179 015,00	72 480,00	246,99
13	1981	214 003,00	92 268,00	231,94
14	1982	349 124,00	139 572,00	250,14
15	1983	472 338,00	173 700,00	271,93
16	1984	517 099,00	202 056,00	255,92
17	1985	660 685,00	240 060,00	275,22
18	1986	854 546,00	289 140,00	295,55
19	1987	1 172 544,00	350 208,00	334,81
20	1988	1 982 747,00	637 080,00	311,22
21	1989	6 669 891,00	2 481 096,00	268,83
22	1990	32 906 195,00	12 355 644,00	266,33
23	1991	59 724 005,00	21 240 000,00	281,19
24	1992	39 217 117,00	35 220 000,00	111,35

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru biorąc pod uwagę najlepsze 20 lat z całego okresu zatrudnienia, z uwzględnieniem zarobków po przyznaniu prawa do emerytury kształtuje się w następujący sposób:

Lp.	za rok kalendarzowy	zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)	kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego za rok kalendarzowy (w zł)	stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)
1	1970	38 992,33	26 820,00	145,39

2	1971	39 630,87	28 296,00	140,06
3	1974	48 734,04	38 220,00	127,51
4	1975	67 930,07	46 956,00	144,67
5	1976	70 708,73	51 372,00	137,64
6	1977	71 348,74	55 152,00	129,37
7	1978	71 734,20	58 644,00	122,32
8	1980	179015,00	72 480,00	246,99
9	1981	214 003,00	92 268,00	231,94
10	1982	349 124,00	139 572,00	250,14
11	1983	472 338,00	173 700,00	271,93
12	1984	517 099,00	202 056,00	255,92
13	1985	660 685,00	240 060,00	275,22
14	1986	854 546,00	289 140,00	295,55
15	1987	1 172 544,00	350 208,00	334,81
16	1988	1 982 747,00	637 080,00	311,22
17	1989	6 669 891,00	2 481 096,00	268,83
18	1990	32 906 195,00	12 355 644,00	266,33
19	1991	59 724 005,00	21 240 000,00	281,19
20	1992	39 217 117,00	35 220 000,00	111,35
SUMA:	4 348,35			

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury	217,42%	
---	---------	--

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych ubezpieczonego; opinii sądowej z dnia 28 września 2019 r. sporządzonej przez biegłego Z. T. (k.32-62); zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 27 lutego 2019 r. (k. 21).

Sąd nie dał wiary zeznaniom ubezpieczonego w zakresie w jakim dotyczyły one innych składników wynagrodzenia, niż te, które zostały uwzględnione w opinii Z. T.. W tym miejscu należy wskazać, że w sprawie, w której dokonuje się obliczenia wysokości emerytury, rzeczą sądu jest dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe wskazane muszą być w sposób niebudzący wątpliwości w ściśle określonej kwotowo wysokości (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 6 sierpnia 2015r., sygn. akt III AUa 1878/14). Z tych też względów, Sąd nie dał wiary zeznaniom ubezpieczonego w rzeczonym zakresie.

Sąd podzielił obliczenia biegłego sądowego Z. T., który ostatecznie odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za okres nieudokumentowany i w opinii ostatecznie ustalił nowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru. Biegły uwzględnił tylko te pewne składniki wynagrodzenia, czyli wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za pracę na II i III zmianie, dodatek szkodliwy, dodatek za pracę w niedzielę, Kartę Górnika i deputat węglowy. Inne składniki wynagrodzenia, który być może ubezpieczony otrzymywał zostały pominięty, bowiem albo nie ma wystarczających dowodów na to, że ubezpieczony je otrzymywał, albo w odtwarzanym okresie nie były oskładkowane, a zatem nie stanowiły podstawy wymiaru składek. Obliczony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250% i wyniósł 217,42%.

Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek ubezpieczonego dotyczący dopuszczenia przez Sąd dowodu z kolejnej opinii biegłego, który miałby odtworzyć wynagrodzenie ubezpieczonego w oparciu o zarobki pracowników porównawczych. Brak jest bowiem podstaw do ustalenia wynagrodzenia odwołującego w oparciu o zarobki innych pracowników, zwłaszcza w sytuacji w której zachowała się dokumentacja osobowa i płacowa dotycząca odwołującego w oparciu o którą biegły odtworzył wynagrodzenie.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne nie zasługiwało na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja okazała się prawidłowa.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2020.53 t.j.)

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny.

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego Z. T. który odtworzył wynagrodzenie otrzymywane przez ubezpieczonego za okres nieudokumentowany, tj. za okres jego pracy od 1969 r. do 1979 r., a następnie obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w najkorzystniejszym wariantcie. Mając na uwadze przepisy branżowe, dokumentację pracowniczą oraz zeznania ubezpieczonego, w opinii tej do obliczeń zostały uwzględnione tylko te składniki, co do których nie ma wątpliwości, iż ubezpieczony je otrzymywał, a więc wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za pracę na II i III zmianie, dodatek szkodliwy, dodatek za pracę w niedziele, Kartę Górnika i deputat węglowy, Wynagrodzenie za okres od 1980 r. do 1992 r. wynika wprost z druku rp-7, który znajduje się w aktach sprawy. Natomiast inne składniki nie zostały uwzględnione do obliczeń, ponieważ w aktach sprawy nie ma dowodów na to, że ubezpieczony je otrzymywał, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości. Dotyczy to zwłaszcza dodatku za członkostwo w drużynie ratowniczej. Z kolei pozostałe sporne składniki w spornym okresie nie stanowiły podstawy wymiaru, zatem również nie mogły zostać uwzględnione. Z podzielonej przez Sąd opinii wynika, że w najkorzystniejszym wariantcie, a więc w wariantcie 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250% i wyniósł 217,42%. Do obliczeń uwzględniono lata 1970-1971, 1974-1992. Za okres po przyznaniu świadczenia uwzględniono wynagrodzenia z okresu od 4 lipca 1992 r. do 11 lipca 1992 r.

W związku z powyższym, skoro wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest niższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Z tych też względów Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.), zasądzając od ubezpieczonego, jako od strony przegrywającej proces na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-)sędzia (del.) Magdalena Kimel